

Beantwoording vragen m.b.t. Statenbrief Het programma Oversteekbaarheid fauna, Ontsnippering natuur 2021-2023 RGW 13 januari 2021

Partij	Nr.	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
PVV	1	<p>In de evaluatie programma oversteekbaarheid fauna 2017 – 2020 lezen wij: In de periode 2017 - 2020 is met behulp van zogenaamde wildcamera's onderzoek uit gevoerd bij de volgende faunapassages; • N225 komingang Zeist grote faunatunnel • N237 dassentunnel Vollenhove • N237 ecoduct Boele Staal, passages in het raster militair terrein Vlasakkers en het ecoduct zelf. • N412 Universiteitsweg grote faunatunnel.</p> <p>De algemene conclusie is dat de betreffende passages voldoen aan de verwachtingen en regelmatig worden gebruikt door de doelsoorten, o.a. das en boommarter. De passage bij het raster van de Vlasakkers functioneert naar behoren voor reeën en andere grondgebonden diersoorten zoals vos, das en boommarter. De PVV fractie vraagt het college wat waren de verwachtingen dan, uitgedrukt in aantallen per soort en periode en per fauna passage?</p>	<p>Voordat de faunapassages werden aangelegd vormden de provinciale wegen N225, N237, N237 en de N412 Universiteitsweg voor de genoemde soorten vrijwel absolute barrières. Het aantal passages was daarmee vrijwel nul. Het eerste doel van de passages is genetische uitwisseling tussen deelpopulaties te faciliteren om inteelt en daarmee lokaal uitsterven van de soorten te voorkomen. Enkele passages per jaar zijn dan al voldoende. Het tweede doel is vergroten van de leefgebieden van de soorten, het gaat dan om enkele uitwisselingen per week, tot dagelijkse uitwisselingen tussen de deelgebieden.</p> <p>Conclusies en kosten per faunavoorziening:</p> <ul style="list-style-type: none"> - N225 komingang Zeist, wekelijkse tot dagelijkse uitwisseling van de das. De passage voldoet daarmee voor deze soort. Passage van de ree is incidenteel geconstateerd. De passage voldoet daarmee aan het criterium voor genetische uitwisseling. Passage door de ringslang is nog niet geconstateerd. Kosten van de passage: Het betreft een bestaande passage waterafvoer (incidenteel) van het waterschap. De gemeente De Bilt heeft voor € 50.000,- lichtopeningen en verhoogde loopgedeelten aangebracht om de tunnel geschikt te maken voor reeën en ringslang. - N237 dassentunnel: wekelijkse tot dagelijkse uitwisseling van de das. De passage voldoet daarmee als uitbreiding van het leefgebied voor deze soort. Kosten: De passage is aangelegd bij een reconstructie van deze weg. De kosten zijn niet specifiek uitgesplitst, maar bedragen een paar duizend euro. - N237 Ecoduct Boel Staal: De passages die zijn aangebracht in het raster bij de Vlasakkers worden dagelijks gebruikt door de doelsoorten, de kleinere zoogdieren en de ree. De passage voldoet daarmee als uitbreiding van het leefgebied voor deze soorten. Als de heidevegetatie op het ecoduct zich verder heeft ontwikkeld dan is de verwachting dat ook meer kritische soorten zoals reptielen het ecoduct als leefgebied zullen gebruiken. Bouwkosten: € 5.0 miljoen. - N412 Universiteitsweg: wekelijkse tot dagelijkse uitwisseling van de das. De passage voldoet daarmee voor deze soort als uitbreiding leefgebied.

			<p>Passage van de ree is incidenteel geconstateerd. De passage voldoet daarmee aan het criterium voor genetische uitwisseling.</p> <p>Bouwkosten: € 270.000, - Deze grote faunatunnel is aangelegd bij de bouw van de vrij liggende busbaan langs deze weg.</p>
	2	Wij lezen verder dat de passages regelmatig worden gebruikt en ze naar behoren functioneren. Kan het college aangeven wat regelmatig is, uitgedrukt in getallen per soort en periode per fauna passage en wat het criterium is voor de kwalificatie "naar behoren functioneren"?	Zie hiervoor
	3	Hoeveel hebben deze vier fauna passages nu uiteindelijk gekost?	Zie hiervoor
	4	In de evaluatie wordt als conclusie geschreven: Meerjarig genetisch en verspreidingsonderzoek in de jaren 2012 – 2020, aan de drie ecoducten A27, spoor Utrecht - Hilversum en de N417 bij Zwaluwenberg ten noorden van Maartensdijk, laten zien dat de NNNmaatregelen en de ontsnipperingsmaatregelen in de vorm van ecoducten en faunatunnels effectief zijn voor veel soorten van de betreffende natuurgebieden. Hetzelfde geldt naar verwachting voor de andere ecoducten en grote faunatunnels bij de rijkswegen en provinciale N-wegen in de provincie Utrecht. Deelt u de mening van de PVV-fractie dat deze conclusie voor wat betreft de andere ecoducten een aanname is en wetenschappelijk bewijs hiervoor ontbreekt?	<p>De ecoducten zijn gebouwd voor het hele scala aan soorten van het betreffende biotoop b.v. bos en heide. Mobiele soorten zoals das, boomarter en ree gebruiken de ecoducten al na korte tijd zoals de wildcamera's laten zien. Meer kritische soorten zoals amfibieën, reptielen, loopkevers, dagvlinders, vleermuizen zullen de ecoducten pas gaan gebruiken als de heidevegetatie, schraalgraslandvegetatie en bosranden zich verder ontwikkeld hebben. Gezien het voorkomen van een groot aantal kritische bos- en heidesoorten in de directe omgeving van het ecoduct en de ervaringen met vergelijkbare ecoducten is de aanname dat deze soorten het ecoduct de komende jaren zullen gaan gebruiken.</p> <p>Om het functioneren van het ecoduct op deze soorten te monitoren moet de genoemde vegetatie zich voldoende ontwikkeld hebben. In de beginjaren na de bouw heeft monitoring op deze kritische soorten daarom nog geen zin.</p>
	5	Zo nee, waarom niet en wat is dan dat wetenschappelijk bewijs daarvoor?	Zie hiervoor
SGP	6	In het programma wordt gesproken van een Overijssels succes. In deze provincie wordt gebruik gemaakt van het wildwaarschuwingssysteem. In de provincie Utrecht zal hier de komende jaren ook mee worden geëxperimenteerd. Wij zijn benieuwd hoe het resultaat hiervan wordt gemonitord?	Overijssel heeft locaties waar reeën naar een relatief smalle doorgang in rasters of lintbebouwing gedirigeerd kunnen worden en vandaar naar een oversteek die met een wildwaarschuwingssysteem (WWS) beveiligd is. Het aantal aanrijdingen met reeën is op die locaties afgenomen van 5-10 per jaar naar een incidenteel geval. In de provincie Utrecht hebben we bij de provinciale wegen te maken met trajecten van 2-5 km waarbij sturing van dieren naar een met een (WWS) beveiligde oversteek moeilijker is te realiseren. Het voorstel is om dit op een wel kansrijk traject bij de N226 uit te proberen. Op de langere trajecten met verspreide oversteek van dieren vinden ook in Overijssel nog steeds aanrijdingen met reeën plaats.
	7	Mogelijk kan er ook worden ingegaan op de situatie in Overijssel. Hoe is hier de conclusie getrokken dat de aanpak een succes is?	Zie hiervoor
SP	8	Wat is team NEL?	Team Natuur En Landbouw, ambtelijk verantwoordelijk voor het natuurbeleid en het landbouwbeleid.
D66	9	Uit de stukken is op te maken dat tellingen plaatsvinden voor diverse soorten en informatie opgehaald wordt. Vervolgens vindt prioriteitsstelling plaats voor de uit te voeren maatregelen. <ul style="list-style-type: none"> Hoe heeft deze prioriteitsstelling plaatsgevonden? 	Bij de keuze voor uitvoering van projecten in de periode 2017 -2020 is nagagaan of het project bijdraagt aan een of meer van de volgende aspecten:

		<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de criteria voor deze prioritering? 	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk, werk met werk maken bij de uitvoeringsprogramma's Trajectaanpak wegen en natuurprojecten. • Natuuropgaven, urgentie vanuit biodiversiteitopgaven, ter bescherming van populaties van bepaalde soorten zoals de das, boommarter, otter, amfibieën en reptielen en optimaliseren van bestaande faunapassages. • Verkeersveiligheid, algemene maatregelen om aanrijdingen met vooral reeën terug te dringen.
10	<p>Vind dataverzameling met betrekking tot aanrijdingen op eenduidige, gestructureerde en centrale wijze plaats?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van welke soorten is data (locatie, aantallen aangereden/ doodgereden) op gestructureerde wijze beschikbaar? • Van welke soorten is data nu onvoldoende beschikbaar? • Wat doet de provincie aan verbetering van data over soorten die minder goed beschikbaar is? 	<p>Van ree en das vindt dataverzameling plaats. In opdracht van de provincie handelt de Stichting Valwild aanrijdingen met reeën af en houdt daar de gegevens van bij. In voorkomende gevallen vermelden zij ook aanrijdingen met vos, das en boommarter. Kleinere diersoorten zoals ook de vos en de boommarter zijn vaak slecht te vinden of worden niet gemeld door de weggebruiker of de wegbeheerder.</p> <p>Op zes locaties in de provincie zijn in het voorjaar werkgroepen actief met het overzetten van amfibieën. De telgegevens worden door de werkgroepen bijgehouden.</p> <p>Van ree, das en amfibieën zijn voldoende data beschikbaar. Voor kleiner diersoorten, zie het antwoord hier voor. Er zijn beperkt gegevens beschikbaar van aanrijdingen met vogels en vleermuizen, maar geen gegevens van kleine soorten.</p> <p>Kleinere diersoorten zoals ook de boommarter zijn vaak slecht te vinden of worden niet gemeld. Voor kleinere diersoorten zie het antwoord hiervoor. De provincie heeft regulier contact met de terreineigenaren in de provincie Utrecht. Als zij op bepaalde trajecten problemen zien met de oversteekbaarheid voor dieren dan melden zij dat.</p>	
11	<p>Kunnen we een overzicht krijgen van de wegen en aantallen aanrijdingen naar soort?</p>	<p>We sturen u zo snel mogelijk een overzicht.</p>	
12	<p>Welke (maatschappelijke) organisaties zijn betrokken bij de dataverzameling?</p>	<p>De Dassenwerkgroep Utrecht en 't Gooi verzamelt actief waarnemingen van dassen en andere marterachtigen. In het Westen van de provincie Utrecht zijn vrijwilligers actief in het verzamelen van ottergegevens. Zij doen dat in samenwerking met de Zoogdierverseniging. De provincie heeft regulier contact met deze vrijwilligersorganisaties. Lokaal worden data verzameld bij overzetlocaties van amfibieën. Via het landelijk opgezette (natuur) waarneming.nl, waar veel vrijwilligers aan meedoen, worden ook verkeersslachtoffers onder dieren gemeld. De provincie kan over deze gegevens beschikken.</p>	

	13	Waarom is er niet voor gekozen om één periodieke rapportage verkeersveiligheid te maken, onderverdeeld naar menselijke en niet-menselijke slachtoffers?	De verkeersveiligheidscijfers worden jaarlijks rond april landelijk gepubliceerd. De provincie volgt deze planning om een rapportage op te stellen / te reageren, gekoppeld aan het moment waarop de ongevalcijfers jaarlijks worden gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. CBS/I&W. De cijfers van de wildaanrijdingen met reeën zijn jaarlijks eind januari beschikbaar. Het betreft verschillende registraties die andere belangen hebben en andere registratiewijzen kennen en een ander publiek hebben. Het voorstel is om de rapportages niet te combineren. Het is wel een optie om ze gelijktijdig, vanuit de twee beleidsvelden, als separate documenten aan te bieden.
	14	Uit het overzicht met maatregelen blijkt dat een deel van de maatregelen nog niet gepland is (om en nabij EUR 3 mio aan projecten). Ervan uitgaande dat deze lijst gebaseerd is op locaties waar frequent niet menselijke dieren aangereden worden: is overwogen om deze maatregelen naar voren te halen, bijvoorbeeld door andere financiering te zoeken, zoals door middel van crowdfunding?	De nog resterende maatregelen worden nader uitgewerkt. De verwachting is dat de uitwerking na de zomer beschikbaar is. De uitwerking levert informatie op een actuele prioriteitsstelling op te stellen. Er is daarom niet overwogen om de maatregelen naar voren te halen. We wachten de resultaten af van het lopende, meerjarig sporenonderzoek, dat de provincies Utrecht, Gelderland en de Wageningen Universiteit uitvoeren. Dat moet meer inzicht geven in het gedrag van dieren langs een provinciale weg, zodat we daar de toekomstige maatregelen beter af te kunnen stemmen. Crowdfunding om faunatunnels te financieren is eerder overwogen in de jaren 2005 – 2010, maar heeft niet tot resultaat geleid.
PvdD	15	“Vooruitlopend op de mogelijke komst van het edelhert werkt de provincie de komende twee jaar al plannen uit om landbouwgewasschade en verkeersongevallen te voorkomen.” Wordt naast het edelhert ook rekening gehouden met de komst van de wolf? Ziet GS het ook als winst als deze soorten onze provincie bereiken?	In het Beleidskader Wet Natuurbescherming van onze provincie uit 2017 staat vermeldt: “Het Edelhert kan een positieve bijdrage leveren aan de biodiversiteit in de provincie Utrecht en verhoogt de belevingswaarde.” Ook vermeldt het genoemde beleidskader dat we ‘ervoor kiezen om natuurlijke kolonisatie door edelherten mogelijk te maken’. In verband met de komst van de wolf hebben de provincies gezamenlijk een Interprovinciaal wolvenplan opgesteld. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen zwerbende wolven en gevestigde wolven. Zodra een wolf zich vestigt wordt een gebiedsproces opgestart. In Utrecht is hiervan nog geen sprake en blijft het interprovinciale plan ons kader.
	16	De aanvullende maatregelen die worden genomen ter voorkoming van aanrijding met andere soorten, zoals reeën, zullen die ook ten goede komen aan de overlevingskansen van de edelherten?	De bouw van ecoducten, het aanbrengen van rasters en het aanleggen van wildwaarschuwingssystemen komt ook ten goede aan het edelhert als dat zou opduiken in de provincie.
Aanvullend PvdD	17	Een soort die mogelijk ook gebruik maakt van de faunapassages en andere maatregelen is het wild zwijn. Ziet GS mogelijkheden om het 0-stand beleid t.a.v. het wild zwijn te heroverwegen? Wilde zwijnen kunnen immers een bijdrage leveren aan het beheer van ganzen[1] op natuurlijke wijze. De WUR heeft aangegeven dat de Utrechtse Heuvelrug een kansrijk leefgebied is voor wilde zwijnen[2]. Het zwijn heeft naast een grote ecologische waarde,	De provincie gaat uit van het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht. Daarin is opgenomen dat de hele provincie als ontheffingsgebied is aangewezen. In de praktijk komt dat neer op een nulstandbeleid voor het wild zwijn. Het voorkomen van schade aan jonge bosopstanden, landbouwgewassen, recreatieterreinen en het gevaar voor de verkeersveiligheid liggen daaraan ten grondslag. Daarnaast vormt de Afrikaanse varkenspest een ernstig bijkomend

		ook een economische waarde door het aantrekken van bezoekers. Uit onderzoek blijkt dat 76% van de bevolking graag groot wild ziet in de natuur (Hogeschool Van Hall Larenstein, 2010), en uit enquêtes op de Veluwe blijkt dat € 102 miljoen direct te relateren is aan de aanwezigheid van groot wild (zie Wild van de economie, Tom Bade e.a., 2012).	risico. Daarmee is er op dit moment geen reden om het nul-stand-beleid voor wilde zwijnen te heroverwegen. Voor de beleving zijn momenteel in Utrecht op veel plaatsen reeën te zien en in het gebied Plantage Willem III damherten. Als edelherten zich zouden vestigen in Utrecht, dan zal dat op termijn ook een extra belevingswaarde hebben.
GroenLinks	18	Wij missen permanente snelheidsverlaging op (delen van) provinciale wegen als mogelijk instrument in deze toolkit. Wat is de reden hiervan en waarom wordt dit niet benoemd als mogelijke oplossing?	Het verlagen van de maximumsnelheid op provinciale wegen van 80 naar 60 km/uur kan mogelijk een gunstig effect hebben op de oversteekbaarheid voor de fauna. De voor- en nadelen van het verlagen van de maximumsnelheid op provinciale wegen worden momenteel onderzocht in het onderzoek dat moet leiden tot een netwerkperspectief provinciale wegen 2040.